

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrških in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece 3.— „ 4.50 za pol leta 6.— „ 9.— za vso leto 12.— „ 18.—
Naročnine se plačevati naprej na naročbe brez priložne naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravništvo alica Molino pie-colo hat. 3. tl. nadst. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst. Odprto reklama-cije se prosto poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinstvi je moč“.

Kako se troši za povzdigo blagostanja v okupiranih in kako v podedovanih deželah!

Po nalogu deželne vlade bosansko-hercegovinske izdalo se je v minolem letu poročilo o melioracijah, izvršenih v okupiranih provincijah v letih 1885—1894. To poročilo je zanimivo v toliko, v kolikor nam podaja dokaz, kolika skrb se v teh pokrajinah obrača v povzdigo gospodarskega blagostanja. Zajedno pa mora vzbuditi v nas čut obžalovanja, ako primerjamo postopanje v naših deželah v tem pogledu.

Kratek izvadek iz omenjenega poročila bi bil morda dobrodošel cenjenim čitateljem, ker bi se po razširjenju v onem poročilu obseženih in le ozkemu krogu znanih podatkov vendar-le utegnili tudi v nas vspodbuditi merodavni krogi, da bi nekoliko delavneje posegli v mes.

Ni potrebno, da bi geološki opisovali obe zasedeni deželi, saj je itak znano večini čitateljev, da ti deželi imati po velikem delu značaj Krasa, osebno v delih ob pogorju, ki se vleče križem obeh dežel od severozapada proti jugozhodu in ki ustvarja razvodje (Wasserscheide) med Adrijo in Črnim morjem. To se — izvzemši jeden del okraja Konjica — vsa Hercegovina in bosanski okraji Livno, Glamoč, Županjac, Kupreš in Grahovo. Dela v povzdigo blagostanja se torej nanašajo v glavnem na te kraje, ker se je tu najnujnejše pokazala potreba pomoči. Ta dela obstoje v poskušnjah za razvodenje po več mesecev v letu poplavljenih kotlin, „poljâ“, imenovanih tudi „blato“, ter v prirejanju vodnjakov, da se preskrbi pitne vode za ljudi in živino v više ležečih krajih dežele.

Ukupna planota teh „poljâ“ znaša v označenih kraških krajih dežele 157.260 ha. Od teh so 61.540 ha suhi, dočim so 95.720 ha perijodiško poplavljeni, katere poplave — kakor je že deževje — se pričnajo v oktobru in trajajo do konca maja. O neugodnih odnošajih pričanja poplava že v septembru in traja celo do konca junija.

Bodi nam dovoljeno, da navedemo tu nekoliko števil o planoti posamičnih „poljâ“ in o obsežnosti poplav.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoški spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Kako lepa se mu je zdela, ko je tako govorila žnjim! Nikdar poprej ni tako živo videl finosti njenih potez, gosposke nežnosti njenih barv. Ko je odhajal ta večer, ves ginjen od gorečnosti, s katero je poskušala braniti Sidonijo in iznajti raznih skozi in skozi ženskih opravičevanj za njen molk in odtujenost, je dejal Fran Risler z nekakim sebičnim veseljem sam pri sebi, da ga je to mlado bitje ljubilo, da ga morda še vedno ljubi, in da v njenem srcu najde morda sedaj in vsikdar gorko, varno pribežališče, v katero se tako radi skrivamo, kadar nam je ranjeno življenje.

Vso noč je ležal v nemirnem spanju, kakor bi še vedno čutil nemir potovanja, spremljan od vršenja vetra in valov, ki nam ostaja v ušesih po dolgi morski vožnji. Sanjal je o prejšnjih letih svoje mladosti; o malički Chébeovi in o Désiréji Delobelleovi, o njenih igrar, njenih delih, in o Ecole Centrale, katera velika poslopja so kakor v spanju stala prav v bližini, v temnih ulicah Maraisa.

Livansko polje 29.500 ha; od teh se poplavlja kakih 90 odstotkov;

Buško blato 5.300 ha, poplavljeno v vsem obsegu;

Bjelopolje 5600 ha, suho; Trebinsko polje in Čičevo polje 1800 ha, Popovo polje 5000 ha. Obe ti polji poplavljeni v polnem obsegu;

Žuma in Lug 11.700 ha, suho; Glamočko polje 12.900 ha; od teh poplavljenih kakih 3000 ha; Kotlina pri Imoski v Hercegovini 4700 ha; od teh poplavljenih kakih 3.300 ha;

Gacko polje 5200 ha; od teh poplavljenih kakih 45%;

Mostarsko blato 3150 ha; od teh poplavljenih 75 odstotkov;

Dobarpolje 2960 ha; od teh poplavljenih 1700 ha;

Ljubuško polje 2300 ha, od teh poplavljenih 1600 ha;

Rastok v Hercegovini 900 ha, od teh poplavljenih 700 ha;

Rakičko polje 1480 ha, od teh poplavljenih 1000 ha;

Fatničko polje 780 ha, popolnoma poplavljeno. Višnja zaježene vode doseza pogosta jako visoke številke, celo do 28'8 metrov.

Razun teh imenoma navedenih večih poljâ je še družih 6, katerih velikost se giblje med 600 in 30 ha in ki stoje po velikem delu pod vodo skozi 7—8 mesecev v letu.

Vzrok tem povodnjim je v razliki med velikostjo ter hitrostjo vode odvajajočih rek nasproti odtokom, ki prihajajo — oziroma se zopet zlivajo vanje — iz tal podolja (Thalsole) ali iz votlin in špranj — imenovanih ponore —, nahajajočih se ob robih dolin. Kolikor večja je ta razlika na škodo odtoka, tem hitreje in više nastopa povodenj in tem dalje traja ista.

Škoda, ki jo donaja povodenj, ne sestoji le v zamočvirjenju niže ležečih tal, ampak tudi v tem, da ob daljšem trajanju povodnji se ne more porabiti za obdelovanje ugodni čas in si morajo potem pomagati z manj vrednimi rastlinami. Ako nastopa

Ko se je zdanilo in mu je skozi okna brez zagrinjal solnce posvetilo v oči ter čustvo dolžnosti vzbudilo v njem nagon k delu, sanjalo se mu je, da je čas iti v šolo, in da je brat, predno je šel v tvornico, odprl njegova vrata ter zaklical: „Ustani, lenuh! ustani!“

A ta dobri, ljubeznjivi glas je bil preglasen, preressničen za sanje ter ga je prisilil, da je popolnoma odprl oči. — Tu pri njegovi postelji je stal Risler, čakajoči z nežnim, malo ginjenim smehljajem, da se vzbudi. Najboljši dokaz, da je res on, so bile besede, s katerimi je izrazil svoja čutila o snidenju s svojim bratom: „Kako sem srečen... srečen!“

Dasi je bila nedelja, je bil Risler prišel v tvornico, da bi v tihoti, ki je vladala v njej, delal svojo tiskalnico. Oče Achilles mu je povedal, da je prišel njegov brat ter se nastanil v Rue de Braque. Sedaj je prihitel sém, vesel, začujen in malo užaljen, da Fran ni poprej naznanil svojega dohoda, najbolj pa, da prvega večera po svoji vrnitvi ni prebil žnjim. Vedno je lahko očitaje znova prišel na to, ter pričel govoriti o vseh mogočih stvarih, pretrgnjé svoje pripovedovanje z raznimi vprašanji, poljubovanjem in dokazovanjem svojega

povodenj v jeseni prezgodaj, je pa v nevarnosti in poškodovana skoro že zdrela žetev.

Znamenja, katera je videti na podrtinah sedaj poplavljenih mlinaov in poslopij, potem na podrtinah mnogoštevilnih poslopij ob hrbtih dolin, pričajo, da povodnji v prejšnjih časih niso naraščale tako visoko in da niso mogle trajati tako dolgo, ker sicer ne bi bilo moglo živeti mnogoštevilneje prebivalstvo ob donesku tal, jednakem sedanjemu. Vzroka temu poslabšanju je iskati glede dotakanja v tem, da voda vsled sekkanja gozdov hitreje curlja v tla in vsled tega hitreje in v večji meri zopet izvira, dočim se odtakanje vrši vedno počasneje vsled zasuvanja in zaježevanja odvodnih kanalov po zemlji in rastlinah, ki jih nosi seboj voda.

Najdeni spisi dokazujejo tudi, da je krščansko prebivalstvo, ko so udri Turki, umetno zapiralo posamične votline, da bi s poplavljenjem dolin oviralo napredovanje sovražnika. Taka umetna zaježenja so se pozabila potem in je tako ustvarjeno neugodno stanje ostalo še potem, ko so si Turki prisvojili deželo. Sedaj, ko so se našli tihi spisi, zasledujejo za zaprtimi votlinami in poklinami, da bi z odprtjem istih zopet zboljšali sedanje stanje.

Neugodni gospodarski odnošaji, ki so pogostoma silili deželno vlado, da je morala dajati obubožanemu ljudstvu pogostih in večjih tudi znanih podpor, so bili povod, da se je deželna vlada — kakor hitro so bila dovršena druga nujeja dela — jela baviti z vprašanjem povzdige blagostanja in se je tudi res energično lotila te naloge, kakor je razvidno iz nastopnih podatkov in števil. (Dalje pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 13. aprila 1897.

„Bistrenje“ v Trstu. Tudi „Reichswehr“ se bavi danes onim člankom v „Indipendenteju“, v katerem je bilo rečeno, da Angeli in družba ne zastopajo progressa na Dunaju, ter da je poročilo v „Reichswehr“ o avdienciji laških poslancev pred grofom Badenijem provzročilo veliko razburjenje med Tržačani, ker je bilo rečeno tam, da hoče

prijateljstva. Fran se je opravičeval, češ, da je bil truden in željan, stanovati v stari, priljubljeni njujini sobi.

„Ze dobro... ze dobro!“ mu je segel Risler v besedo; „sedaj te pa ne izpustim več. Takoj moraš z menoj ven v Asnières... za danes si naredim praznik... saj veš, da ne morem delati, ko si ti prišel. Kako se bode malička veselila in čudila... kolikokrat sva govorila o tebi... Oh! ta sreča... ta sreča!“

Bil je take vesel, da je on, malobesednik, postal kar klepetulja. Čudil se je svojemu Franu; videlo se mu je, da je vzrastel, a je bil vendar precej velik že pred svojim odhodom, že kakor učenc v Ecole Centrale. Vsekako pa so njegove poteze postale strožje, prsi so se mu razširile, in dolgega, nerodnega dečaka s šolarskim vedenjem, ki je bil pred dvema letoma odšel v Ismailijo, je daleč prekašal lepi, ogoreli, prijazno-resni afrikanški potovalec.

Med tem ko je Risler opazoval svojega Frana, je tudi ta pazljivo gledal njega, ga našel neizpremenjenega, istotako mirnega, prirsčnega, tu in tam malo razmišljenega, kakor svoje dni in je dejal sam pri sebi: „Ne, to ni mogoče, on je še vedno poštenjak!“ (Pride še.)

progressova stranka delovati v zmislu državne misli avstrijske. „Reichswehr“ jemlje hvaležno na znanje izjavo „Independentovo“, da se mu je težak kamen odvalil od srca, ko je čul iz ust poslanca Angelija zatrdilo, da gori navedene besede se niso govorile, da je bilo torej krivo poročilo v „Reichswehr“. Tolmačenje laskega lista da je prineslo nekoliko razbistrenja. Ni prineslo sicer tistega „bistrenja“ kakoršno meni „Independent“, „pač pa — tako pravi dunajski list — tiste jasnosti, kakoršne zahtevamo vedno in vedno v oči gled tržaškimi „dvoumnostim“. „Independent“ meni torej, da progressovski poslanci niso šli na Dunaj kakor progressovci, ampak le kakor zaupni možje mesta tržaškega. Načela progressova da ne bi bila niti dovolila, hoditi na Dunaj. Na podlagi progressovskega programa ne bi jim bilo mogoče dihati dunajski zrak in njih delovanje bi bilo povsem negativno. „Independent“ je zadovoljen sedaj in meni, da je s tem stvar odpravljena. — Vse je rešeno, „bistrenje“ je nastopilo; meščanstvo tržaško — kolikor je isto progressovsko — ni več razburjeno; pomirjeno je zopet in more odslej zopet po trikrat na dan obračati svoj obraz v — Meko“.

Smoli začetkom nove dobe? Tem vprašanjem se bavi tudi „Slov. Narod“ od minolega torka. Najprej pripoveduje že znane stvari: kako je grof Badeni hotel zasnovati večino s pomočjo nemških liberalcev; kako se je potem zasnovala sedanja večina za hrbtom grofa Badenija; kako si prizadeva sedaj grof Badeni, da bi vladal nad strankami, kar pa da mu ne pojde izpod rok, kakor hitro je ustvarjena organizovana parlamentarna večina.

Iz nadaljnjih izvajanj je razvidno, da se je ljubljanski list — to nas veseli posebno — iznebil tistega groznega strahu pred ultramontanstvom, kajti izraža željo, da bi se utrdila zveza med slovanskimi strankami in nemškimi konservativci! „Narod“ goji nado, da se narodnostne in gospodarske razmere v naši državni polovici kmalu premené na bolje, da se v naši državi začne kmalu nova doba. Za sedaj da še ni mogoče — zlasti zato ne, ker je bila volilna preosnova le polovičarska — da bi že Slovani sami odločevali v zbornici. Kdor se bavi s politikom, mora vedeti, da se nobena faza v javnem življenju ne zvrši hkratu, ampak da se jedna le polagoma in počasi preminja v drugo. Potem završuje „Slov. Narod“:

„Jedno pa je gotovo: proti Slovanom, ako so jedini, ne more nobeno ministerstvo več vladati, toliko manj, ker ja parlamentarna večina brez Mladočehov in Jugoslovanov takisto izključena, kakor eventuelnost, da bi se vlada upala zbornico razpustiti, saj bi vsaka nova volitev samo oslabilo nemške liberalce in poljski klub, pač pa pomnožila število ekstremnih poslancev, ki pripadajo strankam, stoječim izven vsake politiške kombinacije.“

Vsled tega nas tudi nič ne skrbi Badenijevo stremenje, sestaviti večino brez nemških klerikalcev in s pomočjo liberalnih veleposestnikov. Ti ne onemogočijo naravnega razvoja razmer. Politični sistem se spremeni, četudi le polagoma, v zmislu pravice in pravičnosti in odvisno je samo od spretnosti, eneržije in taktike slovanskih strank, da to pospeše. Začetek je že storjen. Čehi so izvojevali ravnopravnost češčine z nemščino in če bodo slovenski državni poslanci hoteli in znali izkoristiti svoj položaj in parlamentarno situacijo, mora vlada kolikor toliko ugoditi njih željam in zahtevam, seveda če se ne bodo obešali nemškimi klerikalcem na suknjo, ampak skušali, koristiti svojemu narodu. Nova doba se mora začeti in začne se tudi za Slovence, če bodo slovenski poslanci možje na pravem mestu“.

Položaj na Vstoku. Zopet je minolo nekoliko dnij, ko ni bilo slišati nikakoršnih važnih vestij; bržkone je vse „pri starem“. Včeraj so poslali vodje upornikov poveljniku avstrijske oklopnice „Stephanie“ pismo, v katerem izjavljajo, da smatrajo sovražnikom slehernega tujca, ki stopi na Kreto.

Poslednji čas se je v velesilah ukoreninilo prepričanje, da ni možno prognati generala Vassosa s Krete. Ako bi hoteli izvesti to, treba bi bilo na Kreti vojske 30.000 mož in pa močnega brodovja. In kdo bi prevzel ogromne stroške nase?

Makedonski prostovoljci, ki so bili udri na tarško ozemlje, vrnilo so se glasom iz Trikala do-

še brzojavke korespondenčnega zavoda, na grško zemljo, izvzemši neznatno število. Iz Aten pa javlja isti korespondenčni zavod, da je vedno še prilično veliko število čet prostovoljcev ostalo v Makedoniji. Druge tolpe so se umaknile, toda imele so občutnih izgub, ker so se morale boriti z mnogo močnejim sovražnikom.

Turčija se v svojih službenih poročilih kaže jako previdno, češ, da ona nikakor ne hoče izživljati in tudi ne mara odgovornosti, ako navstanejo hude homatije. Iz Carje agrada javlja namreč korespondenčni urad, da je turški ministerski svet sklenil počakati, da dobi nev, nedvomen dokaz o napadu rednih grških čet na Turke, predno vzdigne turško vojsko na Grke. — Včeraj je bilo mirno na mejli.

V Albaniji vre in bržkone utegne revolucija počiti tam še prej, nego pa v Makedoniji.

Različne vesti.

Mestni svet tržaški. Sinočni, VII, javni seji je prisostvovalo 44 svetovalcev, predsedoval je župan dr. Dompieri. — Po odobrenju zapisnikov V. in VI. seje se je oglašil za besedo svetovalec Dollenz. Obrazložil je, kako je v seji 29. marca t. l. tovariš Al. Goriup izjavil obžalovanje, da mestni svet ne uvaža okoličanskih svetovalcev, da bi jih dodelil v mestno delegacijo ali raznim odsekom. Govornik je zaupal obljubam raznih mestnih svetovalcev, da se bodo potezali za slogo in dobre odnose med mestom in okolico. Povedal je nadalje, kako je svetovalec dr. Venezian v isti seji izrazil svoje prepričanje o tem, da si svetovalci okolice želé že dolgo časa, da bi došli v delegacijo in v odseke, toda naj se pomirijo zaradi tega, kajti, tudi če niso v delegaciji in v odsekih, bodo mestni svetovalci varovali interese okolice.

Govornik bi se rad potolažil s temi obljubami, toda izkustve ga je naučilo, da je izgubil vse zaupanje v to varstvo, v kolikor se dostaje okolice. Minola 3 leta je bil okoličanski svetovalec Mauroner člen delegacije in raznih odsekov, toda kljubu temu se ni oziralo na želje okoličanov.

Ker se dostaje njega, nadaljeval je svetovalec Dollenz, govoril je preko 60 krat v mestnem svetu in sicer je govoril o stvareh, ki so splošne, javne koristi, ne pa o politiki ali o narodnostnih vprašanjih. Govoril je samo za to, da je zahteval, cesar je okolica potrebovala: cest, razsvetljave, pokritja kanalov in potokov, potov, pralnic itd. „Zastopniki okolice“, naglasil je slednjič govornik, „so izključenci, zavrženci mestnega sveta. Vi gospodje ste bili toliko naklonjeni, da ste me imenovali členom jednega samega odseka, slavnega odseka za obrt in poljedelstvo, odseka, ki nikdar ni storil ničesar, ne dela ničesar in ne boče nikdar delal ničesar. Toda, kakor sem omenil v predzadnji seji, ponavljam: če ste si pridržali za-se delegacijo in vse druge odseke, držite si tudi tega, kateremu se odrekam od svoje strani popolnoma!“ Umevno je, da so se ostali okoličanski svetovalci pridružili izjavi tovariša Dollenza. Na to je dal župan prečitati pismo, v katerem izjavlja dr. d'Angeli, da se odreka odsekom, ker ne more vršiti vseh poslov, sedaj ko je izvoljen državnim poslancem.

Na to je spregovoril svetovalec Al. Goriup. Omenil je, da je doznal iz časopisov, da je mestna delegacija imenovala Mateja Sulčiča poljskim čuvajem v Sv. Križu. Ker pa je bil S. obsojen zaradi tatvine poljskih pridelkov na 4 mesece ječe, je misliti, da ne more biti dober čuvar tuje lasti, kdor ji je nevaren. Izrazil je svoje osvedočenje, da mestni delegaciji ni bila znana ta okolnost, pripočel je previdnost o imenovanju občinskih funkcionarjev. — Župan je odgovoril, da naroči magistratu, da poizvé in potem ukrene potrebno v tem pogledu.

Zatem je spregovoril svetovalec Bratos. Razpravljal je o nekem dejstvu, katero je prijavilo glasilo socialno demokratiške zveze. Tu je bilo rečeno, da so iz mestne plinarne odpustili tri skladalce oglja, jednega po 14 letih, drugega po 8 in tretjega po 5 letih službe. Odpušteni delavci izjavljajo, da so jih odpustili s pretveze, da primanjkuje dela, v resnici pa so jih odpustili, ker se je zahtevalo od njih delo, ki ni bilo primerno njih silam in njih navadam. Prosil je župana, da naj poizve, je-li ta obtožba zoper mestno plinaro

resnična? — Člen upravnega sveta mestne plinarne, svetovalec Piccoli, je odgovoril takoj na to vprašanje. Odgovoril pa je tako, da je bilo iz njegovega odgovora razvideti isto, kar je bilo o odpuščenju delavcev iz plinarne že pred par dnevi objavljeno v „Edinosti“: Odpustili so jih zaradi tega, ker so bili Slovenci in se niso skladali z Lahi! Seveda je dr. Piccoli zasukal vso stvar lepo po svoje, toda dejstva in bistvenega vzroka ni prikrival.

Predlog šolskega odseka, da ni poslani delegata v komisijo, ki ima razpravljati o ustanovi slovenske ljudske šole v mestu, vsprejel je zbor seveda skoro jednoglasno, kar je provzročilo burno odobravanje na galeriji. Na to je bilo imenovanje nekaterih odsekov in potem nejavna seja. V isti je zbor določil nagrado municipalnemu predsedništvu, imenoval nekatero zdravniško osebje in dr.

Odvetniški izpit je napravil te dni na tukajšnjem višem deželnem sodišču gospod odvetniški kandidat dr. Alojzij Franko. Čestitamo.

Odlikovanje. Nj. Vel. cesar je podelil nazovnemu naredniku Juriju Marinc-u deželnega orožniškega poveljništva št. 7 v Trstu, srebrni križec za zasluge, s krono.

Nadškof dr. Stadler. Iz Lokruma pišejo, da se je zdravje nadškofa sarajevskega, msgr. dr. Stadlerja, okrepilo in skoro povsem oporavnalo. Škof se sprehaja, ne da bi se opiral na palico, ima dober tek in mirno spanje. Msgr. dr. Stadler nameru je ostati še do 8. ali 10. junija na Lokrumu, potem odpotovati v Hvar in Split, kjer se hoče muditi le malo časa, in od tam v Djakovar, kjer ostane nadškof nekoliko dnij gost škofa Strossmajerja.

„Triester Zeitung“ contra „Reichswehr“ Pričakovati je bilo, da „Triester Zeitung“ odgovori na članek v listu „Reichswehr“, kateri članek smo priobčili tudi mi v današnjem zjutranjem izdanju. Celó jako hitra in točna je bila to pot naša „Triesterica“ se svojim odgovorom. Spoštovani nemški list meni, da za to, kar piše inozemski list („Illustrazione Italiana“), ne morejo biti odgovorni avstrijski Italijani. Tudi če je bilo pisano tam kaj takega, kar bi bilo podobno veleizdajstvu, je bilo to le privatno menenje dotičnega lista.

Na sploh moramo pritrditi menenju „Triesterice“, da ni smeti obsojati celih slojev prebivalstva radi lopovčin, ki jih uganjajo — inozemci. Argumentacija nemškega lista bi bila torej veljavna, da nima jedne male, male ljuknjice. Ali je „Triesterica“ res tako prepričana, da je vse to, kar je pisala „Illustrazione“, zraslo le tako spontanno na nje lastni nji? Ali je „Triesterica“ prepričana, da je to le „privatno“ menenje laskega lista; ali ni marveč verjetno, da je bilo to menenje „sugerirano“ od druge strani, ali da govorimo kar naravnost: ali ni bilo to „menenje“ sugerirano iz Trsta? — Bilo je, to vemo za gotovo. Vemo, da so po zmagah italijanskih kandidatov najprej frčale navdušene brzojavke — v Italijo! Zakaj ravno v Italijo? Zato, da so se one zmage dvignile ne le nad tržaški-lokalni, ampak tudi nad avstrijski pomen, da so se označile kakor zmaga aspiracij, ki spajajo poznane kroge po Italiji s poznanimi krogi v Trstu. To so notoriške stvari in zastoj je ves trud „Triesterice“ v ta namen, da bi dokazala, da so tržaški krogi nedolžni kakor novorojeno dete na tem, kar pišejo in slikajo ljudje v kraljestvu italijanskem. Iz Trsta so telegrafirali v Italijo so pa slikali in pisali o izvoljenih poslancih progressove barve. — Z naše strani bodi še povedano, da tudi mi ne vidimo veleizdajca v vsakem Italijanu, toda o onih, ki drže avstrijske Italijane v kleščah svojega terorizma — o onih možeh in činiteljih imamo mi svoje menenje! In opravičeno menenje skozi in skozi.

Veliki petek. Velik dan, grozen dan! Dan smrti Ustanovitelja krščanstva! Sin božji je stopil doli na svet, da žrtvuje samega sebe v odrešenje ljudstva da potolaži srd božji. Učil je blago resnico, navajal je ljudstvo k poštenju: dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega! Tak nauk večnega poštenja pa ni ugajal krivičnikom in nasilnikom in krivica ga je obsodila na smrt.

Jutri bode krščanstvo tiho pobožnostjo čistilo spomin na oni dan: ko so se temne megle spustile na zemljo, ko se divje besneli elementi, ko je dih smrti obvejal človeška bitja — smrti Najpravičnejega! —, ko se je angelj smrti dotaknil te zemlje se svojimi peroti, ko so se laž in hinavstva, zloba in izdajstvo

zarotili proti resnici Kristovi in ko so Mu naprtili križ in ga gnali na morišče kakor kakega zločinca.... In on je vzel voljno križ na svoje rame, trpel je muke. Bil je grozen dan . . . nebo in zemlja sta se stresala ob tem groznem velikem dogodku. In ko so bile muke najhujše, vskliknil je gori na križu! *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!* Po tem vskliku je zadobil Njegov nauk v velikem trenutku svoje največje posvečenje: Kristov nauk je nauk ljubezni in — odpuščenja!

In položili so ga v grob! Jutri bode naša cerkev simbolčno častila spomin na one velike dogodke, na dan velike žrtve: dan smrti, dan razdejanja, dan nepisne žalosti. Po božjih hramih bodo vstrepečala srca vernikov, ko bodo propovedniki v živih barvah govorili o Njem, ki je trpel in umrl za človeški rod!

Iz Rojana nam pišejo: Gotovo Vam še ni znano, gospod urednik, kako „lepo“ se je vel naš g. župnik minole nedelje. Bila je sv. maša ob 6. uri zjutraj. Maševal je gosp. kapelan, župnik pa je bil v spovednici. Pred spovednico je bilo mnogo ljudi, ki so čakali, da pridejo na vrsto. Na koro so pele „ceciljanke“, a spremljal jih je na orgljah namestnik organista Cosmini. Kar hkratu je zbežal g. župnik iz spovednice ter letel na kor kregat pevke, češ, da pojejo pretiho. G. župnik se je vrnil v spovednico, „ceciljanke“ pa so jele peti glasneje, da bi ustregle župniku. Toda, zopet ni bilo prav; zopet je letel g. Jurca na kor, kregat pevke ker — pojejo preglasno!! Okregal je tudi organista in potem je zaloputnil vrata, da se je vse streslo.

Po naši sodbi so pele pevke lepo in zložno, ali pele so — slovenski. To in jedino to je žalilo župnika Jurca.

Drugače je bilo popoldne. Gosp. župnik je bil popolnoma zadovoljen, da si je bilo petje pod vsako kritiko; ali pevci so peli tudi latinski! Peli so tako slabo, da so morali v sredi prenehati. No, da le ni slovenski, pa ni žaljeno muzikalično uho župnika rojanskega!

Postopanje župnikovo je vzbudilo splošno ogorčenje, ki se je kazalo med ljudstvom posebno pred cerkvijo. Milo se nam je storilo, ko smo se spominjali, kako lepo precesijo okoli cerkve smo imeli na cvetno nedeljo prejšnjih let, letos pa ni bilo videti nobenega rojanskega veljaka. To je žalosten znak užaljenega čuta. V prejšnjih letih se je pasijon pel slovenski, letos pa latinski. Izvzemši ožje pristaje župnika, ki so seveda sami čisto Latinci, je vse godrnjalo, ker ni razumelo svetih obredov.

Se na nekaj moramo opozoriti slavni škofijski ordinarijat, da ukrene potrebno, dokler ne bode prepozno. Prišlo je namreč tako daleč, da znani „Labi“ zasramujejo žene poznanih rodoljubov celo v cerkvi: varé le ščave de Rojan! Minole nedeljo se je dogodilo celo, da je neka ženska morala zapustiti popoldansko službo božjo, ker so jo gledali neprestano in jo zasmehovali.

Tako praznujemo sedaj v nas — dneve Gospodove!

Zanimivo je tudi, da imamo sedaj — po dovršenem obnovljenju cerkve — (kakor govore zlobni jeziki) na kupoli stranskih oltarjev naslikane — peterožarne zvezde. Priznavamo sicer, da je mogoče, da gosp. župnik ni zapazil onih pomembnih zvezd, ali zabeležiti smo morali tudi to — znamenje sedanjih časov v Rojano.

Pazimo! Piše se nam iz Kopr dne 12. t. m.: Mestni svet, torej dika in kiné blizo nas ležečega mesta „Isola“, sklenil je dne 10. t. m. nekak protest, ki zamenjuje ovce z volkom in volka z ovcami, ter je med drugim tudi prijavil velpomenljivo besedo po zloglasnih glasilih: „Il Piccolo“ in „Indipendente“. Za nas, ki živimo blizo le pol ure od Izole in smo tekom slednjih treh tednov doživeli marsikatero britko, je posebno zanimiv in poučljiv odstavek, ki se glasi: „Un bel giorno dimentichi della loro coltura e civiltà, gl' Italiani della provincia (Istria) siano costretti a rispondervi colle rapresaglie e anche sanguinose“. Te besede gotovo najdejo lepo in ugla-jeno pot. Torej doslej še ni bilo dovolj pobijanja, napadov, pretefov, izgredov — sedaj še-le žugajo, da hočejo biti še hujši. To je torej jasen govor in temeljit dokaz, da so besede okrajnega glavarstva, valed katerih vlada odslej najlepši mir — le bebesede! Dokazalo se je to že v nedeljo (11.), ko

je prišlo iz vašega Trsta s tremi parniki nad 1000 ljudi. To vam je bilo kričanja, bratskih poljubov, navduševanja in pretenja! Položaj za nas, ki še živimo tukaj, je res nestrpen in še se nam preti, da bode hujše, da hoče latinska „štirpe“ povsem pozabiti „kulture in olike“, da hoče torej še bolj divjaško ravnati z nami. Lepim dnem se bližamo torej! Bog se nas usmili! To so piruhi, ki se nam obetajo za Veliko noč, za čas „miru in sprave“. Jeden „vandalov“.

Koper 13. aprila. Slovanskih učiteljskihnikov torej ni več v Kopru; ukloniti so se morali divji moči, ukloniti strastni večini mestnega prebivalstva in vednim klicem: fora i ščavi, morte per gli ščavi! Ostale pa so po večini slovenske družine onih čuvajev tukajšnje jetnišnice, ki so imele na stanu slovenske dijake. Na te uboge reveže se sedaj usuva vsa jeza in grožnja. Preti se jim, da ne smejo več imeti slovenskih dijakov, če bi se prav vrnil, kajti italijansko prebivalstvo noče več poslušati slovanske govornice in videti slovanskih obrazov.

Pa še ne dovolj! Učiteljskihnikov ni, katere bi oštevali, napadali; sedaj pa so še ostali nedolžni otročiči slovenske vadnice. Na te so se spravili nadepolni učenci italijanske vadnice ter jih ščuvajo z ljubeznivimi naslovi: porco croato itd., na kar so se mali slovenski učenčki, po večini sinovi tukajšnjih jetniških čuvajev, te dni pritožili na ravnateljstvu. Da se mladim gospodičem ne zgodi nič hudega, je več nego gotovo, kajti že pred dvema mesecema so se pritožili isti slovenski učenčki, da jih na sprehodih italijanski gojenci psujejo z grdimi besedami in lučajo za njimi kamenje. Vsa stvar se je sicer resnično dokazala ali italijanski gojenci so dobili v zahvalo štipe dije. Druge kazni jim ni bilo. Ravno tako se je potajila daljša razprava proti onim italijanskim gojencem, ki so se ob času volitev z mestno sodrigo soudeleževali pouličnih izgredov. Pač pa so morali slovenski učiteljskihniki — v zahvalo na njih mirnem vedenju — biti nad deset dni doma hitro po šoli, in se jim je prepovedalo hoditi na sprehod. To je torej enakopravnost, to so pogoji lepega miru kakor se jamči slovanski mladini tudi za bodočnost — ali kaj-li?! Svetujte nam, kaj storiti!

S Pomjansčine nam pišejo: Žalostno je bilo zadnje dni v bližnjem Kopru, kajti dogajajo se v mestu stvari, kakoršnih ne bi pričakovali niti iz najbolj divjih krajev afrikanških, a vendar vam moram, cenjeni čitatelji, povedati nekaj skoraj smešnega. „Variatio delectat“. Puskusimo če je sploh mogoče pisati kaj smešnega v resnih žalostnih časih. Na vojaški nabor so bili poklicani seveda v Koper tudi mladeniči iz županije Pomjanske. Koperska gospoda jim je poslala v Šmarje že par dni popred — seveda samo prodancem — neko zastavo z napisom: „Sempre avanti“. Nekje smo čitali, da je ta zastava framazonske lože na Reki. S to zastavo na čelu korakala je torej že pijana mladina proti Kopru. Res, prav smešen prizor, kar pa je mogel opaziti le priden opazovalec. Med pijano kričečo druhaljo korakal je na vsakih deset stopinj po jednu koperski postopač, ki je nadzoroval „sužnje“. Ali žali Bog, videli smo lastnimi očmi, kako so se postopači posmehovali zaslepljenim prodancem, obsedenim peklenskega veselja! Videli smo jih, kako so se spogledovali in posmehovali res pravim „ščiavom“. Za njimi je drla tolpa koperskih babur, ki so korakale „in corpore“ za to druhaljo; a delale so med seboj vsakovrstnih zaljivih opazk, opazk, ki bi morale odpreti oči tudi najbolj zagriznemu šloveku, a naši zaslepljenci in njihovi očetje — pijani framazonskega veselja — niso čuli tega. Ubogo, slepo ljudstvo, sužnji! Le robujte, saj bodete prekmalu videli na svojo lastno škodo, kam vas je dovela zastava „Sempre avanti“! — Ko je druhal prišla na veliki trg, tedaj je začela na vse grlo kričati: evviva il nostro capitano! Ne vemo, zakaj in komu je druhal kričala tako? Tudi nam ni znano, kedo bi bilta „il nostro capitano“. Morda „capitano“ Lošinj? Toda pardon! cenjeni čitatelji, zamislil sem se prav sedaj, morda bi znal biti ta „il capitano“ oni znani „Čuk“ iz Pomjana. — Čudno, da je že „capitano“; saj 33. stopinje v framazonski loži — še ni dosegel, kajti drugače bi imel „Čuka“ naglavi, ne pa na rami. Dosedaj ga še nosi na rami. — Žali Bog, da nismo imeli časti oni dan videti pomjanskega „Čuka“ med druhaljo, menda ga niti ni bilo v Kopru. Morda si je oni dan skli-

cal svoj harem skupaj, kajti on ima navadno seje ali „šedute“ v svojem harem le one dni, kadar pomjanskih mož ni doma. Sicer pa „Čukove“ seje ali „šedute“ niso ravno drage, kajti na vsakega uda v harem pride hleb kruha in 10 borih novčičev, le v posebnih slučajih povzdigne „Čuk“ takso na 5 glđ. — Kaj ne, dragi čitatelj, malo presmešno za resni veliki teden, a naj bode: „Variatio delectat“. — Pomjanskega „Čuka“ torej ni bilo v Kopru, ker je imel obligatno „šeduto“. Toda bodimo še resni! Ker že italijanski in tudi najbrže prodani občinski odbori po Istri, nekako tekmujejo z različnimi protesti zoper „atti vandali degli Sloveni“, moramo jih vendar-le povprašati, kdo je provzročil vse nereda za Koper in kedo jih uprizarja? Mi vemo, ker vidimo z lastnimi očmi, da nihče drugi, ko edino le koperska gospoda. Ravno tisti in nihče drugi ne, kakor oni, ki so delali izgrede proti dvojezičnim tabelam. Seveda pravi zločinci hodijo okolo po Kopru v „cilindrih“, a plačana druhal jih uprizarja. Da navedemo le dva slučaja, vas vprašamo gospodje, ako imate le iskrico poštenja še v sebi, da odgovorite: kaj hudega vam je storil sedaj skoraj do smrti pobiti Martin Ulčnik iz Šmarja? Zakaj so ga vaši prodanci že v pisarnici koperskega capo-framazona na nečuten način zasmehovali, in tako zadržali? Vi nam ne poveste resnice, to vemo, ker je tako že zdavnaj ne poznate več, a priče, ki so vse to vidеле svojimi očmi nam ravno tako opisujejo ta dogodek, kakor je bil res. — Edino le zato ste zadržavali poštenega moža v pisarni, da ste mogli obvestiti svojo od vas plačano druhal, da ga je že čakala in planila naj, kakor razdraženi tigri in leopardi. — Ne moremo pa tudi zamolčati hudodelstva, ki ga je izvršil vaš zvesti hlapec nad nekim še poštenim Italijanom. Vi ste navedli v „Piccolo“ le goli fakt, a pravega uzroka hudodelstva vendar-le niste povedali svojim čitateljem. Seveda, ko bi ga bil porezal kak Slovenec, to bi bilo pisarenja dneve in dneve; ker ga je pa skoraj uničil vaš hlapec, dobroznani postopač in igrač v Kopru, ki ste ga prav vi plačali za oni dan, da naj uniči poštenega Martina Ulčnika, in je rojil še oni večer pijan od vaših denarjev, ste zamolčali to. A svet naj zve, zakaj mora sedaj trpeti mladi mož! — Tudi ta mož je žrtva nasilja, žrtva vaše nestrpnosti. V družbi se svojim prijateljem sicer ni zagovarjal slovenske stranke, ker je Italijan, pač pa je kakor krčmar mirno svetoval, da naj bi bili Koperci bolj mirni, kajti, rekel je, nazadnje mi vsi živimo od okoličanov sploh, naj oni pripadajo eni ali drugi stranki. Mož je govoril resnico, a zato bi bil skoraj zgubil življenje. To in edino to je resnica, gopodje! Ako drugače trdite, ste nesramni lažniki. No, framazoni imajo med svojimi zapovedimi tudi zapoved: laži! — ali bolj po vaše: „osar tutto“!

Arimatejsko pogrebno društvo na Proseku. Po izgledu jednacih društev po tržaški okolici ustanovili so si tudi Proseški rodoljubi svoje „Arimatejsko pogrebno društvo“, čegar blagi namen je, podpirati svojce ob zamretju pojedinih členov družin.

Dne 11. t. m. je bil ustanovni občni zbor, kateremu je prisustvovalo jako mnogo za to koristno in potrebno napravo unetega občinstva. Vlado je zastopal tukajčasno nastavljeni c. kr. policijski oficijal g. Kreier. Po prečitaniu društvenih pravil se je volil nastopni odbor: Valentin Cibic, predsednikom; Janko Rupelj, tajnikom; Jakob Furlan, blagajnikom; Anton Bukavec, Matija Kalin, Fran Milič in Tomaž Sarđoč odborniki.

Na odboru je sedaj največ ležeče, da se loti z vso unemo in največ požrtvovalnostjo njemu izročene delovanja ter da v teku časa postavi trden temeljni kamen neodvisnemu narodnemu gospodarstvu.

Na delo, ker resnobni so dnevi
A trud in skrb nam Bog blagoslovi.

Poroka princeze Ane. V prvi polovici maja meseca bode na Cetinju poroka princeza Fraua Josipa Battenberga s princezo Ano črnogorsko. Kakor gostje se pričakujejo k poroki: italijanski prestolonaslednik s soprogo, vojvoda Lenchtenberški s soprogo, princ Ljudevit Battenberg in princ Peter Karadjordjevič. Govori se tudi, da bodeta na tej svečanosti črnogorskega dvora zastopana ruski car in srbski kralj. Ruski car da pokloni nevesti dragocene svatbeno darilo.

Za družine radi velikih izgredov zaprtih okolišar darovali se nadalje :

Fran Kalister 100 gld. — kr.
Ivan in Milka 15 " — "

Skupaj . . . 115 " — "
Prej izkazanih 324 " 23 kr.
Skupaj . . . 439 gld. 23 kr.

Danes izkazano svoto 115 gld. nabrale so rodoljubne tržaške Slovenke vsled poziva v zjutrajnem izdanju našega lista. Bodi presrečna hvala blagodušnim darovateljem in požrtvovalnim nabiralkam, ki so pripomogli bednim družinam, da jih ne mori razum moralne tudi materijalna skrb v velikonočnih praznikih. Nadalnje prispevke sprejema in deli drage volje upravništvo „Edinosti“. (Via Molin piccolo št. 3.)

Samomor. Predvčerajšnjem so našli v gozdiču, nahajajočim se ob stari openski cesti, na močnem drevesu visečega obešenca. Iz delavske knjižice, ki jo je imel samomorilec, konstatovano se je, da je pokojnik 28letni dninar Anton Valentinčič iz Goriškega okraja. Ni znano, kaj je gnalo mladeniča v smrt, kajti telesno je bil brčkone zdrav, službo je imel, v žepu se mu je našlo preko 30 gld. denarja, oblečen je bil povsem na novo, torej je živel gotovo v rednih odnošajih. Morda — nearečna ljubezen.

Še volilne zlorabe pred sodiščem. Predvčerajšnjem se je vršilo pred tukajšnjim sodiščem 8 razprav, tičečih se zlorab o poslednjih volitvah.

Prvi obtoženec je bil Alojzij Tommasini, 20 let star, dninar iz Italije. Obtožen je bil, da se je o volitvi v V. kuriji izdal za nekega drugega volilca in da jo torej falzifikoval glasovanje. Dobil je 10 daj strogega zapora.

Drugi je bil Andrej Krevatin. Le-ta je bil obtožen, da je o volitvah v Istri nagovarjal nekega kmeta, naj ne glasuje za hrvatskega kandidata, ampak za italijanskega in mu ponujal 1 gld. za . . . Sodišče ga je rešilo obtožbe.

Tretji je bil 54letni italijanski podanik, učitelj glasbe, Dominik B., obtožen istega prestopka, kakor Tommasini. Dobil je tudi on 10 dni zapora.

Četrty je bil 27letni Josip Goia. Zaradi istega prestopka, kakor Tommasini, obsodilo ga je sodišče na 2 tedna strogega zapora.

Peti je bil 24letni težak Ožbolt Job. Tudi on je bil obtožen, da se je pod tujim imenom predstavil volilni komisiji. Dobil je 3 tedne strogega zapora.

Šesti je bil neki hudi zaničevalec Slovencev: 37letni težak Anton Banel iz Trsta, pristojen v Komenu. Obtožen je bil, da je dan po izvolitvi Mauronerja, t. j. 19. m. m. kričal v Barkovljah: „Viva Mauroner!“ „Viva Hortis!“ „M...a per i ščavi!“ „Butarli in mar!“ in drugo. Sodišče mu je dalo v nagrado tri tedne zapora — italianisimu, katerega oče mu je iz Komna!

Šedmi je bil 34letni Ivan-Marija Bric iz Gorice, obtožen kakor Tommasini, da je falzifikoval jeden volilni listek. Dobil je mesec dni ječe.

Sledajoči je bil 63letni težak Ivan Debartoli iz Trsta, obtožen istega prestopka kakor Tommasini. Dobil je teden dni zapora.

Amerikanski opomin, katerega naj si vzamejo k srcu mlačni naročniki! Neki amerikanski list prinaša ta-le opomin: Ako je kdo v denarnem pogledu tako umazan, da uporablja svojo bradavico, ki jo ima na zatilniku, za gumb na vratniku, samo da mu ni treba kupiti gumba; ako po noči ustavi uro, da se mu prenažno ne izgubi stroj; ako piše brez pik in črt, samo zato, da bi prihranil črnila; ako obdeluje grob svoje matere liki polje ter sadi na njem zelje in krompir; tak umazan človek je vendar še pravi kavalir v primeri z onim, ki pravočasno ne predplačuje časopisov, ali jih sprejema po dva ali tri mesece, a jih potem, ko bi trebalo plačati, pošilja nazaj z opomnjo: „Ne vsprejemem!“

Madjarska kultura koncem XIX. veka. „Pester Lloyd“ pripoveduje skoro neverojeten dogodek iz neke občine v okolici Arada. V dotični občini je zbolel učitelj na trakómi (trakoma je nalezljiva bolezen na očeh). Ko se je razširila vest o boleznih učiteljevi, sešel se je takoj šolski svet v seje, da ukrene, kar bi bilo potrebno. Pastor (protestantski župnik) je predložil, naj se učitelj odpusti iz službe z ozirom na njegovo stanje. (To je pojav kriščanske ljubezni do bližnjega!) Ostali člani šolskega sveta so osupnili na to, kajti vsled tega

predloga se jim je dozdelo, da mora biti ta bolezen nekaj zelo hudoga. Župnik jim je raztolmačil: „Dragi moji, trakóma je zlo, ki more jugonobiti vso občino!“ Šolski svetovalci so se spogledali plaho in debelo, a predsednik je po dolgem premišljevanju izustil svoje mnenje, da mora biti torej trakóma tako nekaj takega, kakor je kuga v gobcu in na parkljih. (!) Župnik je pritrdil, da je sicer nekaj podobnega (!!), vendar pa da ni popolnoma isto. „No“, zaključil je modri predsednik, „če pa že vsled te učiteljeve boleznini preti pogin vsej občini, bolje je, da ga ustrelimo, predno nas ugonobi!“ In šolski svet je veseljem vsprejel ta „duhoviti in človekoljubni“ predlog, ki naj reši občino preteče ji nevarnosti. Na vso srečo pa niso takoj izvršili predloga in ustrelili belnega učitelja, ampak predlog so predložili velikemu županu, da — ga odobri!!

Dekle ki je nenadoma izgubilo govor. V Glogavu se je nedavno dogodil ta-le čudni slučaj: Jedna deklica III. razreda mestne šole je nekega dne o pouku kar nenadoma izgubila — jezik. Napisala je na papir in javila učitelju, da čuti, da ne more govoriti. Dekleta so odvedli na dom. Stariši so seveda hiteli po zdravnika, toda, ko je isti dobro pregledal dekleta, je konstatiral dosti redek slučaj: „da je deklet vsled nezadostne krvi in nervoznosti kar hipoma in brez vidnih znamenj izgubilo govor“. Nadeja se pa, da se z uporabo elektrike in umestnim ravnanjem zopet razveže jezik.

Nozvesta — a energična ljubimka. Te dni je prišel dnevnikař Ivan M. v Zagrebu v stan svoje ljubice Marije N., katera ga je bila ostavila in si našla „druzega“, ki ji je svečano obečal zakon. — M. je pozval bivši svoj idejal nekoliko ostrimi besedami na odgovornost, toda ženska, — ne boji lena —, pograbila je lonec in nedarita nepozvanega pridigarja tako silno po glavi, da je lonec šel na kose, mož pa v bolnišnico.

Originalno zavarovanje. Po nekaterih angleških mestih obstoje društva, katere se bavijo z — zavarovanjem ključev. Plača se 2 šilinga na leto in se dobi majhno ploščo, katera se pričvrsti na vez ključev. Na jedni strani te plošče je številka, a na drugi stoji urezano, da, kdor najde te ključe, naj jih nese takoj na policijo, kjer dobi 2 šilinga nagrade. To se zgodi v 99 slučajih izmed 100, kajti, recimo, da je dotičnik, ki je našel ključe, tat, vendar si ne more pomagati z njimi, ker ne vé, čigavi so. Policija vrne ključe društvu, a le-to razvidi po številki, komu pripadajo, ter mu jih vrne. Ako pa kdo ne pride do izgubljenih ključev, ga odškoduje društvo v denarju, do 100 šilingov. To zavarovanje ključev zavaruje zajedno zoper nesreče, kajti, ako kdo po naključju izgubi življenje, kdor ima zavarovane ključe, dobijo njegovi dediči 1500 šilingov.

Stara branjevka žrtev roparskega umora. Po noči na minolo nedeljo je neznan tolovaj umoril in oropal 63letno branjevko Tereso Pintarič, ki je imela svojo bajtico zunaj Ptuja ob okrajni cesti. Zjutraj so našli vrata bajte odprta, starko pa ležečo na tleh, mrtvo. Videti je bilo, da jo je morilec zadavil. Uhana sta ji bila silom iztrgana iz ušes in prstani potegnjeni s prstov. Koliko si je tolovaj prisvojil denarja, tega ni možno konstatovati.

Loterijske številke. Izžrebane dne 14. t. m.:

Praga	12,	82,	89,	52,	88.
Lvov	67,	85,	28,	18,	49.
Inomost	81,	27,	6,	33,	39.

Najnovejše vesti.

Trst 15. Danes je dospela iz Genove v Trst princesa Ana Črnogorska, nevesta princa Batenberžana. Vkrcala se je takoj na parnik „Graf Wurmbrand“, na katerem je odpotovala v Kotor (Dalmacija).

London 15. Listu „Times“ javljajo iz Elasona, da so grške tolpe minole nedelje zopet udrle na grška tla. Blizo Greveno je pristopilo mejo kakih 1000 mož. Po hudem boju so Turki zavrnili Grke. Poslednji so zgubili 50 mož. Med napadniki je bilo opaziti tudi grških oficirjev. Grki tirajo izzivalno politiko, da bi prisilili sultana, da napove vojno.

Atene 14. Zatrja se, da je močno krdelo dobrovoljcev blizo Kalambaka udrlo v Makedonijo.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvršnega okusa in preiskušnega učinka je **železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.** (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gld., pet polliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Trgovinske brojavke in v resti.

Budimpešta. Pšenica zajesen 6.84 6.85 Pšenica z spomlad 1897 7.46 do 7.48 Oves za spomlad 5.50—5.52. Rž za spomlad 6.05—6.07. Koruza za maj-juni 1897. 3.35-3.38 Pšenica nova od 78 kil. f. 7.75—7.80 od 79 kilo. 7.80—7.90 od 80 kil. f. 7.90—7.95, od 81. kil. f. 7.95 8.00 od 82 kil. for. — — — — — Jednon 8.10—8.15 proso 5.65—6.10.
Pšenica: Srednje ponudbe, trg miren. Prodaja 10,000 mt. st. Vreme: lepo.
Praga. Nerafinirani sladkor for. 11.65 do — — — — —. Novi po f. 11.75, mlačno.
Praga. Centrifugalni novi, postavljeno — — — — —. Trst: ovesno sred odpošiljatelj precej f. 31— 31.50 Concasse 32.75 33.25 Četvrtini 33.75— — — — —. V glavah sodib 36— — — — —. Savo. Kava Santos good average za april 51— — — — — avgust 51.50 bolje.
Hamburg. Santos good average za maj 41.25, za julij 41.75, za september 42.75 za december 43.25.

Dunajska borza 15. aprila 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.90	101.—
„ „ v srebru	100.90	101.05
Avstrijska renta v zlatu	122.80	122.65
„ „ v kronah	101.05	101.05
Kreditna akcija	347.40	348.25
London 10 let	119.50	119.50
Napoleoni	9.51 1/2	9.51 1/2
20 mark	11.73	11.73
100 rubl	45.10	45.15

Naznanilo.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR priporoča se toplo p. n. občinstvo za popravljanje vsakovrstnih ur. Udarni Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

Dobra gostilna
v vsakem pogledu je gostilna na trgu Cardaiuoli hšt. 3 (prej „Luzietta“), katero je z dnem 1. t. m. prevzela
„Vipavska vinarska zadruga“.
Toči se **zares izborno vino**, belo in črno, kuhinja je izvrstna.
Gg. krčmarjem oddaja se vina na debelo, cene po dogovoru, rodbinam pa se stavlja po po 35 nvč. liter **franko na dom**, ako se odvzame hkrati najmanj 20 litrov. Slavnemu slovenskemu občinstvu se priporoča na mnogoštevilen obisk udani
I. Čok,
vodja.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisoeberni svet“ (Millefort). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljanje, stoji 30 nvč. ter se dobiva v odličovani lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček
V Gorici, Gospodska ulica št. 9.
ima v zalogi vse tiskovine za županstva, šole, sodišča, cerkve itd. — Izdaje časopise:
„Soča“, tednik. cena gld. 4.40. — „Primorec“ vsakih 14 dni, cena 80 nvč. — „Slovenska knjižnica“, v mesečnih snopičih po 18 nvč., naročnina za jedno leto gld. 1.80. Doslej izšlo 56 snopičev. — „Knjižnica za mladino“, v trdo vezanih mesečnih snopičih po 25 nvč., za naročnike 20 nvč. Doslej izšlo 23 snop. — „Materino delo za Boga in domovino“, 70 nvč. — roman „Bele noči“, 25 nvč. — „Venec slovenskih povestij“ 55 nvč. — „Rutarjeve črtice o pokn. grofji Goriški in Gradski“, 55 nvč.
V Trstu prodaja prve tri tobakarnar M. Lavrenčič, nasproti veliki vojašnici in tudi tobakarna Pipan v sprehođu Ponte della Fabra, na kar opozarjamo Slovence v Trstu in okolici.

Pristno brnsko sukneno blago.

Jeden odrezek	(gl. 3.10 iz dobre	} pristno
3.10 m. dolg, za-	4.10 „	
dosten za jedno	4.80 „	} ovčene
možko obleko	6.— iz boljše	
stane samo	7.75 iz fine	} volne.
	9.— iz finaže	
	10.50 iz najljubeje	

Jeden odrezek za črno salonsko obleko gl. 10.
Blago za v. hno suknjo, loden, Peruvienne, Deskingu, blago za državne uradnike, fini Kammgarne in Cheviti itd. razpošilja po tovarniških cenah poznana, realna in poznana **zaloga suknja Kiesel-Amhof v Brnu Brunn.**
Uzorci zastojni in franko. Pošiljajte po uzorcih. Pozor! P. n. občinstvo opozarje se posebno, da se blago dobiva mnogo ceneje, ako se direktno naroči mesto pri preku-povalcih. Firma Kiesel-Amhof v Brnu (Brunn) razpošilja vse blago po resničnih tovarniških cenah brez dodatka rabata kojega krojači dobivajo.